

Ukraina: ”En massrevolt för demokrati”

[Zachar Popovytj, ekonom och medlem i den ukrainska politiska gruppen ”Vänsteroppositionen”, intervjuas av Manu Bichindaritz för det franska NPA:s tidning ”Hebdo L’Anticapitaliste”. Här översatt från [International Viewpoint](#), 25 februari 2014. Översättning från engelska, Göran Källqvist.]

Kan du berätta om situationen på marken under de senaste dagarna, speciellt de politiska krafter som spelar en roll där?

De första angreppen mot kravallpolisen Berkut organiserades till största delen av nynazisterna i Pravyj Sektor, som är ännu mer extrema än den yttersta höger rörelsen Svoboda. Men det är också så att många vanliga och helt andra människor under de följande dagarna har gått med i kampen. Tusentals har tagit med sig bildäck och olja för att underhålla de enorma eldarna. Bland aktivisterna har jag sett väldigt olika människor, till största delen rysktalande, många ungdomar från Kievs förorter. Det var helt andra människor än folket på Maidanorget, som till största delen var ukrainsktalande personer från byar i västra Ukraina.

Efter införandet av undantagslagar var de flesta invånarna i Kiev mycket ilskna. Och ännu mer efter morderna på aktivister. Maidanorget, som på en ”normal” kväll besöks av några hundra personer, invaderades av flera tusen personer som stannade hela natten. Denna massmobilisering räddade troligen Maidan från den ”uppremsning” som helt uppenbart förbereddes av polisen.

Alla var övertygade om att Berkut skulle angripa. Enligt de nya lagar som röstades igenom samma dag betraktades alla demonstranter som brottslingar. Bland dem fanns grupper ur yttersta högern närvarande men också en del vänsterradikala grupper (huvudsakligen anarkister). De flesta demonstranterna var kritiska till oppositionen och den främlingsfientliga högern. Det kastades massor av sten och Molotovcocktails mot polisen och flera av dem blev skadade. Tyvärr uppträdde många ungdomar som om det var en lek, även sedan en del av dem hade blivit dödade. Icke desto mindre var det en massrevolt av ukrainare, eller olika nationaliteter och etniska grupper, för demokrati i Ukraina. Yttersta högern var förvisso närvarande, men inom ramen för en mycket bredare rörelse.

Hur reagerade regeringen?

När regeringen ställdes inför en så imponerande massmobilisering beslutade den att inte använda våld mot demonstranterna. Varje försök att tömma torget skulle ha slutat med många skadade och kanske till och med döda. Men denna massaktion, som förhindrade införandet av nya antidemokratiska undantagslagar, gav också impulser till Maidanrörelsens mest antidemokratiska delar. Efter de första striderna mot polisen stärktes den yttersta högerns nynazistiska grupper och de kände sig starka nog att utropa sig till ledare för rörelsen.

Trots att oppositionsledarna förkunnade vapenvila och president Janukovyjtj föreslog att Jacenuk skulle bli premiärminister upphörde inte våldet. Majoritetspartiet i parlamentet och även Janukovyjtj själv försökte vinna tid och hade inte för avsikt att organisera nya val och hade ingen aning om vad de kunde göra mer. Folket på Maidan blev allt argare på båda. Tyvärr är det mest sannolika scenariot att det bildas en auktoritär och nationalistisk högerregim. Även om Svobodapartiet kan lugna eller till och med krossa de mest radikala nationalistiska grupperna, så kommer partiets inträde i regeringen att leda till ett systematiskt förtryck av den progressiva radikala vänstern. Trots att vänstern och de progressiva krafterna har stärkts under de senaste dagarna så är Svobodapartiet fortfarande den mest organiserade och mäktigaste kraften på Maidanorget. Det kommer att försöka förhandla med regeringen för att lugna ner situationen. Söndagen den 16 februari sa det nej till att

ockupera stadshuset i Kiev, men några timmar senare ockuperades byggnaden på nytt av "självförsvarsstyrkorna" på Maidan, många av dem nynazistiska aktivister från Pravyj Sektor. De fördöms officiellt av sina ledare men tolereras trots det, och dessa grupper ur den yttersta högern blir allt våldsammare och svårare att styra.

Din organisation Vänsteroppositionen publicerade nyligen ett manifest.¹ Hur försvarar du er linje inom rörelsen?

Trots en svår situation accepteras vänstern på Maidan, mycket mer än tidigare, och vi ingriper systematiskt på Ukrainas hus, ett studentcentrum som främst organiseras av vänster- och progressiva aktivister. Vänsterböcker och flygblad, inklusive tusentals exemplar av vårt manifest i 10 punkter, sprids här och vi deltar i de offentliga debatterna.

Våra förslag, bland annat arbetarkontroll och att alla miljonärer ska berövas rösträtten, tas emot väl. Tyvärr innebär det inte att särskilt många personer har anslutit sig till vänsterorganisationerna, som fortfarande är alltför svaga för att dra till sig nya medlemmar i särskilt stort antal. Å andra sidan har inte försöken att organisera enhet mellan vänstern och anarkisterna i "självförsvarsgrupperna" på Maidanorget lyckats på grund av yttersta högerns våldsamma angrepp. För närvarande utvecklas våldet mot vänstern återigen, och påminner om de angrepp som nyligen drabbade Ukrainas fria fackföreningsfederation, angrepp som samordnades av Svobodas ledare, ibland personligen.

Vad säger Vänsteroppositionen i frågan om de olika internationella avtalen med Ryssland och EU?

Båda vägarna är dåliga för Ukraina. Huvudproblemen finns inne i landet. Oligarkins grepp om politiken har lett till nollbeskattning för storföretagen. Alla skatter betalas av arbetarna och småföretagen. Följaktligen är statens kassakistor tomma, trots att det finns tillräckliga tillgångar i landet. Valet mellan att införlivas i det ena eller andra blocket kommer inte att lösa det problemet.

Vad har ni för band till den antikapitalistiska och internationalistiska vänstern i Ryssland eller i Europa? Hur kan vi hjälpa er?

Kan den europeiska vänstern sätta press på sina regeringar genom att envist hävda att det går att utreda de utlandsbaserade företag som har kapital i Ukraina? Går det att inleda en kampanj för sanktioner, inte bara mot regeringens representanter utan också mot oligarkerna? Går det att visa att ukrainarna kräver att oligarkernas bankkonton i Europa ska tas över? Går det att visa att nollbeskattningen, liksom den fullkomliga "oligarkiseringen" av politiken inte är acceptabel i Europa? Om det skulle gå att göra allt detta så vore det mycket bra! Det är till sist givetvis viktigt att visa nolltolerans mot den yttersta högern som är närvarande i den ukrainska oppositionsrörelsen och som i själva verket är nynazister. Europeiska aktivister och personer är också välkomna till Kiev för att tala om dessa problem. Det går fortfarande att tala här under relativt säkra förhållanden.

¹ <http://www.criticatac.ro/lefteast/manifesto-left-opposition-in-ukraine>.